

Bruxelles, den 25.1.2017
COM(2017) 42 final

**RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, DET
EUROPÆISKE RÅD OG RÅDET**

om den operationelle gennemførelse af den europæiske grænse- og kystvagt

1. DEN EUROPÆISKE GRÆNSE- OG KYSTVAGT - INDFØRELSE AF EN STYRKET BESKYTTELSE VED DE YDRE GRÆNSER

Beskyttelse af Den Europæiske Unions ydre grænser, herunder gennem den europæiske grænse- og kystvagt, er et af hovedelementerne i den samlede europæiske migrationspolitik, som den Europæiske Union fører for at opfylde de øjeblikkelige, mellem- og langsigtede behov, der blev fastslået i den europæiske dagsorden for migration¹.

Den europæiske grænse- og kystvagt følger konceptet og principperne for **integreret grænseforvaltning** og samler - i en erkendelse af fælles ansvar - medlemsstaternes grænsemyndigheder, herunder kystvagter i det omfang de udfører grænsekontrolopgaver, i et solidt europæisk grænseagentur. Medlemsstaternes primære rolle og kompetence for så vidt angår en styrkelse af kontrollen ved de ydre grænser med udgangspunkt i deres egen eksisterende kapacitet på mere end 100 000 grænse- og kystvagter er helt afgørende for at nå dette mål².

Iværksættelsen af den europæiske grænse- og kystvags aktiviteter og værktøjer i begyndelsen af januar - kun tre måneder efter den nye forordnings ikrafttrædelse³ - giver yderligere garantier for en styrkelse af forvaltningen af og sikkerheden ved EU's ydre grænser.

I denne rapport gøres der status over de fremskridt, der er gjort på tre måneder på de prioriterede områder, og det fastlægges, hvilke skridt der skal træffes for at sikre en fuldt operationel og fuldt udstyret europæisk grænse- og kystvagt. Det vil sætte Den Europæiske Union og dens medlemsstater i stand til hurtigt og effektivt at reagere på migrationsudfordringer ved de ydre grænser. Denne rapport er den første i en række regelmæssige rapporter, som vil bidrage til at sikre de rigtige værktøjer og svar og til en meget bedre beskyttelse af de ydre grænser.

Beskyttelse af de ydre grænser er en forudsætning for, at Schengenområdet uden kontrol ved de indre grænser kan fungere normalt. De fælles investeringer og det fælles engagement for at sikre, at Det Europæiske Agentur for Grænse- og Kystbevogtning så hurtigt som muligt er operationelt i fuldt omfang, er et konkret udtryk for medlemsstaternes tilsagn om at dele ansvaret og udvise solidaritet til gavn for fællesskabet.

2. FORTSAT ØGET OPERATIONEL STØTTE TIL MEDLEMSSTATER I FRONTLINJEN

Med udgangspunkt i Frontex' kapacitet og ressourcer vil den europæiske grænse- og kystvagt fortsat yde den støtte i felten, som medlemsstaterne i frontlinjen anmoder om for så vidt angår grænseforvaltning⁴. Det sker gennem regelmæssige fælles operationer ved forskellige afsnit af EU's ydre grænser (f.eks. fælles Triton-operationer i det centrale Middelhavsområde,

¹ COM(2015) 240 final.

² Dette skøn er baseret på oplysninger indsamlet med henblik på feasibilityundersøgelsen i 2014 vedrørende oprettelse af et europæisk system af grænsevagter. Denne type nøjagtige oplysninger vil yderligere blive indsamlet og suppleret af agenturet inden for rammerne af sårbarhedsvurderinger i de kommende måneder.

³ Den europæiske grænse- og kystvagt er blevet oprettet på rekordtid. Den 15. december 2015 fremlagde Europa-Kommissionen et lovforslag. Den 22. juni 2016 blev der opnået politisk enighed, og den 14. september 2016 blev Rådets og Europa-Parlamentet forordning om den europæiske grænse- og kystvagt vedtaget kun ni måneder efter fremlæggelsen af forslaget. Forordningen om den europæiske grænse- og kystvagt trådte i kraft den 6. oktober 2016, og udrykningsstyrken og tilbagesendelsesoperationerne blev operationelle henholdsvis den 7. december 2016 og den 7. januar 2017.

⁴ Den europæiske grænse- og kystvagt fremmer også samarbejdet med EU-Fiskerikontrolagenturet og Det Europæiske Agentur for Søfartssikkerhed om kystbevogtning.

Poseidon i Grækenland og fleksible aktiviteter og kontaktpunkter for Vestbalkanruten) og ved at støtte tilbagesendelse i medlemsstaterne.

Med udgangspunkt i de allerede eksisterende puljer af europæiske grænse- og kystvagthold og teknisk udstyr⁵ yder agenturet den hidtil mest omfattende operative støtte til medlemsstater i frontlinjen. For at styrke personalet i den ansvarlige nationale kystvagt deltager der på nuværende tidspunkt **over 1 550 personer** fra de europæiske grænse- og kystvagthold i agenturets regelmæssige fælles operationer ved de ydre grænser i medlemsstater i frontlinjen. Det indebærer eksempelvis, at de personer, som udsendes til Grækenland, skal lægges oveni de ca. 10 000 personer i den græske grænse- og kystvagt⁶. Disse hold består af **24 både og fartøjer, 6 fly og helikoptere, over 80 patruljevogne og 13 køretøjer med termovision.**

Denne kombinerede udsendelse udgør den største sammenlægning af EU-landenes ressourcer i civile missioner og udgør et supplement til de nationale grænsevagter, som den ansvarlige medlemsstat sætter ind:

- 760 udsendte i Grækenland, herunder eksperter udsendt til den græsk-tyrkiske landgrænse og på øerne i Det Ægæiske Hav for at bistå med grænsekontrol, gennemførelse af hotspottilgangen og erklæringen fra EU og Tyrkiet (i 2016 bistod agenturet Grækenland med Tyrkiets tilbagetagelse af 908 migranter)
- 600 udsendte til Italien og operationerne i det centrale Middelhavsområde, herunder besætningsmedlemmer på det udstyr, der indsættes, og eksperter, som bistår med gennemførelsen af hotspottilgangen
- 130 udsendte til Bulgarien at bistå med at kontrollere landgrænser, også med henblik på at forhindre irregulære sekundære bevægelser
- ca. 70 personer er på nuværende tidspunkt udsendt i andre medlemsstater for at bistå med grænseforvaltning i den vestlige Balkanregion.

Endvidere er der forberedelser i gang sammen med Grækenland med henblik på at udsende europæiske grænse- og kystvagthold ved landgrænsen til Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien og Albanien for at styrke grænseovervågningen og forhindre irregulære sekundære bevægelser og yderligere styrke EU's svar på udfordringerne på Vestbalkanruten. Operationen forventes at starte i begyndelsen af februar.

På trods af disse udsendelser mangler de løbende operationer til stadighed ressourcer, både hvad angår menneskelige ressourcer og teknisk udstyr. Disse mangler skal afhjælpes for at opnå en meget bedre beskyttelse af de ydre grænser.

Næste skridt:

Medlemsstaterne bør

- *Sikre, at de aftalte ressourcer altid stilles til rådighed for den europæiske grænse- og kystvagt til de løbende operationer og de obligatoriske puljer.*
- *Tilvejebringe følgende ressourcer på basis af de på nuværende tidspunkt konstaterede mangler:*

⁵ I modsætning til den nye udrykningsstyrke var de allerede eksisterende puljer allerede operationelle under agenturets tidligere mandat til at gennemføre fælles operationer. Bidrag til puljerne kommer fra medlemsstaterne, og udsendelser aftales på forhånd mellem agenturet og medlemsstaterne. De seneste bidrag blev fastsat i december 2016 for at dække agenturets forventede operationelle behov i 2017.

⁶ Tallet er baseret på feasibilityundersøgelsen i 2014 vedrørende det europæiske system af grænsevagter.

Mangler for Grækenlands vedkommende (den fælles operation Poseidon)

- Indtil den 16. februar 2017: 4 medarbejdere, 1 helikopter, 2 transportkøretøjer
- 16. februar - 30. marts 2017: 10 medarbejdere, 1 helikopter, 1 kystpatuljeringsfartøj (kun marts), 4 patruljevogne, 2 transportkøretøjer

Mangler for Grækenlands vedkommende (fælles operation, fleksible aktiviteter ved Grækenlands nordlige landgrænse)

- Februar 2017: 54 medarbejdere, 26 patruljevogne, 3 hundepatruljer, 1 køretøj med termovision, 2 transportkøretøjer
- Marts 2017: 54 medarbejdere, 26 patruljevogne, 3 hundepatruljer, 1 køretøj med termovision, 2 transportkøretøjer

Mangler for Bulgariens vedkommende (Fælles operationer, fleksible aktiviteter og kontaktpunkter)

- 1. februar - 1. marts 2017: 87 medarbejdere, 34 patruljevogne, 16 hundepatruljer, 4 køretøjer med termovision
- 1. - 29. marts 2017: 69 medarbejdere, 33 patruljevogne, 16 hundepatruljer, 1 køretøj med termovision

Mangler for Italiens vedkommende (den fælles operation Triton)

- Januar 2017: 37 medarbejdere, 1 fastvinget luftfartøj
- Februar 2017: 27 medarbejdere, 1 helikopter, 1 kystpatuljeringsfartøj
- Marts 2017: 26 medarbejdere, 1 havpatruljeringsfartøj, 2 kystpatuljeringsfartøjer

Det Europæiske Agentur for Grænse- og Kystbevogtning bør

- *For at sikre, at de obligatoriske puljer fungerer gnidningsløst og effektivt bør agenturet månedligt oplyse medlemsstaterne om de nødvendige ressourcer baseret på en løbende overvågning af situationen ved de ydre grænser.*

3. FREMSKRIDT PÅ DE HØJST PRIORITEREDE OMRÅDER

Rådet (retlige og indre anliggender) fastsatte og godkendte på sit møde i april 2016 fem prioriterede områder for en hurtig operationel gennemførelse af agenturet:

1. indføre den obligatoriske sammenlægning af ressourcer for at styrke agenturets udrykningsstyrke
2. gennemføre forebyggende sårbarhedsvurderinger på grundlag af en fælles metode
3. styrke støtten til tilbagesendelsesoperationer
4. oprette en klagemekanisme, og
5. bane vej for et bedre operationelt samarbejde med prioriterede tredjelande gennem en standardstatusaftale for udførelse af agenturets operationelle aktiviteter i tredjelande

3.1. En styrkelse af grænse- og kystvagtens udrykningsstyrke, herunder den obligatoriske sammenlægning af ressourcer

For at sætte EU i stand til at reagere hurtigt var et af de væsentligste resultater i forordningen om den europæiske grænse- og kystvagt en betydelig styrkelse af agenturets udrykningsstyrke for så vidt angår gennemførelse af hurtige grænseindsatser⁷ ud over de igangværende fælles operationer. I den henseende blev der indført en obligatorisk sammenlægning af menneskelige og tekniske ressourcer:

- Udrykningsstyrken skal være et stående korps af 1500 grænsevagter og andet relevant personale, der står umiddelbart til rådighed for agenturet og sætter det i stand til at gennemføre hurtige grænseindsatser. Grænsevagter fra denne pulje skal udsendes fra hver medlemsstat inden fem arbejdsdage, efter at den administrerende direktør og værtsmedlemsstaten har godkendt den operative plan. Styrken skal organiseres i forhold til 14 specialiserede profiler, og den skal bl.a. omfatte 467 grænseovervågningsmedarbejdere, 458 eksperter inden for registrering og fingeraftrykslæsning, 97 dokumenteksperter og 137 eksperter inden for nationalitetskontrol.
- Udstyrspuljen til hurtig udrykning udgøres af udstyr, der skal indsættes senest 10 arbejdsdage, efter at den administrerende direktør og værtsmedlemsstaten har godkendt den operative plan, for at dække de indledende behov inden for rammerne af hurtige grænseindsatser.

Både udrykningsstyrken og udstyrspuljen blev oprettet den 7. december 2016 som foreskrevet i forordningen om den europæiske grænse- og kystvagt. For så vidt angår udrykningsstyrken har medlemsstaterne bekræftet, at over 1500 grænsevagter og andet personale er til rådighed, men for så vidt angår udstyrspuljen til hurtig udrykning er der fortsat betydelige mangler med hensyn til de fleste typer udstyr, navnlig havpatuljeringsfartøjer og helikoptere, sammenholdt med det antal, som er fastsat af bestyrelsen, som er det organ i agenturet, der har ansvaret for at træffe strategiske beslutninger, og som alle medlemsstater er repræsenteret i sammen med Kommissionen. Visse behov kan dækkes med agenturets egen kapacitet, men medlemsstaterne skal snarest forpligte sig til at afhjælpe manglerne og sikre den fornødne tilgængelighed af alle typer udstyr.

Næste skridt:

Medlemsstaterne bør

- *Snarest forpligte sig til at udfylde hullerne for så vidt angår udstyrspuljen til hurtig udrykning og sikre fuld kapacitet hele året senest ved udgangen af februar.*

⁷ I modsætning til fælles operationer, der fastlægges på forhånd ved en årlig planlægning, er formålet med **hurtige grænseindsatser** at reagere på uventede udfordringer ved de ydre grænser. I overensstemmelse med artikel 20, stk. 5, i forordningen om den europæiske grænse- og kystvagt skal agenturets administrerende direktør efter modtagelse af en anmodning fra en medlemsstat, der står over for sådanne udfordringer, senest to arbejdsdage herefter træffe beslutning om at iværksætte en hurtig grænseindsats og senest tre arbejdsdage efter denne beslutning sammen med værtsmedlemsstaten indgå aftale om den operative plan for indsættelsen. Desuden skal Det Europæiske Agentur for Grænse- og Kystbevogtning hvert år afsætte en reserve på 4 % i driftsbudgettet til at dække de indledende økonomiske behov i forbindelse med indsættelse af hurtige grænseindsatser.

3.2. Gennemførelse af forebyggende sårbarhedsvurderinger på grundlag af en fælles metode

Forordningen om den europæiske grænse- og kystvagt har givet agenturet en ny effektiv mekanisme til at vurdere sårbarheder i medlemsstaternes kapacitet og som et supplement til Schengenevalueringsmekanismen yderligere at styrke den **forebyggende kvalitetskontrol af Schengenområdet virkemåde**. Sårbarhedsvurderinger vil gøre det muligt for EU og dets medlemsstater at være bedre forberedt på nuværende og fremtidige udfordringer ved de ydre grænser. Den årlige vurderingsproces vil bl.a. sikre et fælles beredskab for så vidt angår migrationskriser ved på forhånd at identificere og håndtere medlemsstaternes svage punkter med hensyn til udstyr, personale, it-systemer, beredskabsplanlægning og infrastruktur, som kræves til grænseforvaltning, herunder deres kapacitet til at håndtere en potentiel ankomst af et stort antal personer på deres område, således at sådanne konstaterede mangler ikke vil påvirke Schengenrådets virkemåde.

Den fælles metode for sårbarhedsvurderinger, som blev vedtaget ved udgangen af 2016, fastlægger en samlet og overordnet vurderingsproces. Gennem **grundlæggende vurderinger** vil agenturet hvert år på baggrund af et sæt objektive kriterier evaluere **alle** medlemsstaternes mulighed for at håndtere de aktuelle udfordringer ved de ydre grænser ved at se nærmere på den eksisterende kapacitet (f.eks. udstyr, infrastruktur, systemer, beredskabsplanlægning) sammenholdt med relevante risikoindeksorer.

På grundlag af de grundlæggende vurderinger vil agenturet også hvert år udføre **simuleringsøvelser** for at vurdere beredskabet for så vidt angår kommende udfordringer i de medlemsstater, der er udvalgt i henhold til metoden. Endvidere vil agenturet indføre en **mekanisme for nye trusler**, der giver mulighed for en konstant screening af situationen ved de ydre grænser, og som kan udløse en specifik sårbarhedsvurdering.

I overensstemmelse med proceduren i artikel 13 i forordningen om den europæiske grænse- og kystvagt vil agenturets vurderinger, når det er nødvendigt, medføre, at agenturets administrerende direktør i samråd med den berørte medlemsstat fremsætter en **henstilling om de nødvendige foranstaltninger**, som den berørte medlemsstat skal træffe for at fjerne de således konstaterede sårbarheder inden for en fastsat tidsfrist.

Planlægningen for 2017 blev godkendt af bestyrelsen på dens møde den 23.-24. november 2016. Selv om agenturets arbejdsbyrde for så vidt angår indsamling og analyse af data og identifikation af eventuelle sårbarheder er udfordrende, er det vigtigt at bevare **det høje ambitionsniveau** for gennemførelsen af vurderingsprocessen i 2017 i overensstemmelse med den aftalte fælles metode. Det forventes at foretage grundlæggende vurderinger af de nuværende udfordringer, og når det er relevant, simuleringsøvelser, hvor man også i alle relevante medlemsstater evaluerer deres kapacitet til at håndtere de fremtidige udfordringer. Det er afgørende, at medlemsstaterne engagerer sig og deltager fuldt ud, navnlig for så vidt angår indsamling af oplysninger.

For at bistå agenturet med denne vigtige opgave og sikre en smidig udveksling og et smidigt samarbejde med medlemsstaterne blev **Netværket for Sårbarhedsvurderinger** bestående af eksperter fra medlemsstaterne, Det Europæiske Agentur for Grænse- og Kystbevogtning og Kommissionen oprettet. Dets første møde fandt sted den 12.-13. december 2016 i Warszawa.

For at starte de grundlæggende vurderinger begyndte agenturet den 18. januar 2017 at indsamle oplysninger om den samlede eksisterende kapacitet i medlemsstaterne for så vidt angår grænseforvaltning, hvilket kræver, at omkring 90 000 dataposter fremsendes af

medlemsstaterne og analyseres af agenturet. Disse indsamlede oplysninger vil tjene som grundlag og udgøre en nøglereference for gennemførelsen af sårbarhedsvurderinger i 2017 og fremover. For at støtte medlemsstaterne i deres bestræbelser med at indsamle og fremlægge oplysningerne i tide, vil agenturet midlertidigt udsende personale til udvalgte medlemsstater for at støtte dem i denne udfordrende øvelse.

I forbindelse med sårbarhedsundersøgelserne skal der tages hensyn til resultaterne af dette arbejde på et tidligt stadium, således at de mest akutte sårbarheder, der konstateres, bliver behandlet som en prioritet. Det betyder, at man inden for de kommende måneder skal være i stand til at reagere på de sårbarheder, der er knyttet til de vigtigste aktuelle migrationsudfordringer.

Næste skridt:

Det Europæiske Agentur for Grænse- og Kystbevogtning bør

- *Sikre en prioriteret procedure for at indkredse de mest hastende sårbarheder baseret på de første resultater af sårbarhedsvurderingen og andre oplysninger.*
- *Foretage grundlæggende vurderinger af de nuværende udfordringer for alle medlemsstaterne senest i april 2017.*
- *Gennemføre simuleringsøvelser om de fremtidige udfordringer for alle de medlemsstater, for hvilke dette kræves i henhold til metoden, i perioden april-oktober 2017.*
- *Indføre og anvende en mekanisme for vurdering af nye trusler fra april 2017.*

Medlemsstaterne bør

- *Oprette en national kapacitet for sårbarhedsvurderinger og indføre et system til indsamling af oplysninger fra alle relevante myndigheder inden udgangen af januar 2017.*
- *Forsyne agenturet med alle de nødvendige oplysninger om den eksisterende kapacitet i overensstemmelse med agenturets anmodning senest den 17. februar 2017.*
- *Hvis det er relevant, bidrage aktivt og fuldt ud samarbejde med agenturet om at udføre simuleringsøvelser til at vurdere deres respektive kapacitet til at håndtere fremtidens udfordringer; skal gennemføres i alle medlemsstater i perioden april-oktober 2017.*

3.3. Støtte til tilbagesendelse

I henhold til forordningen om den europæiske grænse- og kystvagt er tilbagesendelse af irregulære migranter et prioriteret område i agenturets arbejde, hvilket giver det mulighed for i betydelig grad at øge støtten til medlemsstaterne, som har hovedansvaret for tilbagesendelse af irregulære migranter. Det indgår i Kommissionens ambitiøse bestræbelser på at skabe en lovgivningsmæssig og operationel ramme, der gør EU's tilbagesendelsessystem mere effektivt, og at forbedre samarbejdet om tilbagetagelse med tredjelande.

Forordningen **udvider i betydelig grad agenturets mandat** og giver det mulighed for at yde bistand til tilbagesendelse, både frivillig udrejse og tvangsmæssig tilbagesendelse, ved at organisere tilbagesendelsesoperationer og yde bistand til konsulært samarbejde med tredjelande med henblik på identifikation af irregulære migranter. Siden den 7. januar 2017 er **tre nye puljer** af henholdsvis observatører og ledsagere ved tvangsmæssig tilbagesendelse og tilbagesendelsesspecialister til rådighed ved disse indsatser. De kan nu mobiliseres og indgå i europæiske indsatshold til brug ved tilbagesendelser. Efter anmodning fra medlemsstaterne

kan disse hold yde operationel støtte for at øge medlemsstaternes tilbagesendelseskapacitet. 22 medlemsstater⁸ har bidraget til disse puljer ved at stille 395 af de 690 krævede eksperter til rådighed. **Medlemsstaterne skal udfylde dette hul** og sikre, at alle profiler er tilstrækkeligt repræsenteret i puljerne.

Agenturet har hurtigt øget sine aktiviteter vedrørende tilbagesendelse - i 2016 organiserede det et rekordstort antal operationer (232) og tilbagesendte 10 700 irregulære migranter - hvilket er en firedobling i forhold til 2015, da 3 565 migranter blev sendt tilbage i 66 tilbagesendelsesoperationer; siden forordningens ikrafttræden og indtil den 12. januar organiserede agenturet 78 tilbagesendelsesoperationer - mere end i hele 2015 - og sendte 3 421 irregulære migranter tilbage. Agenturet bør **yderligere øge sin bistand** ved at støtte tilbagesendelser med kommercielle fly og udvikle knudepunkter i EU specielt med henblik på tilbagesendelsesoperationer.

Agenturet har også øget sin bistand til medlemsstaterne for så vidt angår den såkaldte bistand forud for tilbagesendelse. I den forbindelse har det organiseret identifikationsmissioner fra Mali, Gambia og Nigeria til flere medlemsstater med henblik på at bekræfte identiteten på irregulære migranter. Agenturet bistår desuden Grækenland ved at fremme det konsulære samarbejde for at sikre tilbagesendelse og ved at gennemføre risikoanalyser forud for tilbagesendelsesoperationer.

De betydeligt øgede ressourcer, som stilles til rådighed for agenturet, har gjort det muligt at øge tilbagesendelsesindsatsen. I både 2016 og 2017 har der været afsat 66,5 mio. EUR til tilbagesendelsesindsatsen, en stigning fra 9,5 mio. EUR i 2015; 52 medarbejdere vil arbejde med tilbagesendelsesrelaterede aktiviteter i 2017, og dette antal forventes at nå op på 117 i 2020.

En af de vigtigste foranstaltninger bebudet af Kommissionen var oprettelsen af et **integreret system for forvaltning af tilbagesendelser**, som skal bidrage til at skabe operationelle synergier mellem arbejdet med tilbagesendelse og tilbagetagelse i medlemsstaterne, den europæiske grænse- og kystvagt, Kommissionen og de EU-finansierede programmer ERIN (netværk vedrørende det europæiske reintegrationsinstrument), EURINT (europæisk integreret strategi for tilbagesendelse til tredjelande) og EURLO (europæisk netværk af forbindelsesofficerer for tilbagesendelse). Formålet med det integrerede system for forvaltning af tilbagesendelser er at fremme den operationelle støtte til medlemsstaterne (f.eks. for at organisere identifikationsmissioner) og udveksle bedste praksis.

Som et første skridt for at fremme planlægningen af tilbagesendelsesoperationer og bistå medlemsstaterne og agenturet med at indsamle og dele operationelle oplysninger har Kommissionen udviklet en sikker platform, **den integrerede applikation for forvaltning af tilbagesendelser** (IRMA). I henhold til programmet for det europæiske netværk af forbindelsesofficerer for tilbagesendelse blev ni europæiske forbindelsesofficerer for tilbagesendelse udsendt til lande, som er relevante for tilbagetagelse, f.eks. Afghanistan eller Etiopien, for at yde bistand til alle medlemsstater i tilbagetagelsesspørgsmål, og nye udsendelser er under planlægning. Desuden har agenturet i henhold til EU-programmer og i samråd med Kommissionen påbegyndt en gradvis proces med at overføre de operationelle støtteaktiviteter, der på nuværende tidspunkt udføres via programmer, til agenturet, f.eks. bistand til medlemsstaterne med at organisere identifikationsmissioner eller udveksle bedste praksis gennem særlige arbejdsgrupper for tredjelande.

⁸ Situationen pr. 12. januar 2017.

Agenturets bestræbelser på at styrke støtten til tilbagesendelsesoperationer vil drage nytte af og bør styrkes gennem yderligere drøftelser og en indsats for at forbedre tilbagesendelser og tilbagetagelser i Den Europæiske Union. I lyset af disse nye behov vil Kommissionen ajourføre EU's handlingsplan for tilbagesendelse i de kommende uger for at sikre en hurtig og effektiv indsats. Kommissionen vil navnlig på grundlag af de nuværende EU-regler kortlægge, hvordan en bedre håndhævelse af afgørelser om tilbagesendelse kan opnås ved hjælp af den fleksibilitet, der er indeholdt i disse regler, og give klare retningslinjer i den henseende.

Næste skridt:

Det Europæiske Agentur for Grænse- og Kystbevogtning bør

- *Sikre, at puljerne til tilbagesendelse er fuldt udstyrede og operationelle.*
- *Udnytte sit nye mandat maksimalt ved at udvikle nye måder til at støtte tilbagesendelse, navnlig med kommercielle fly.*

Medlemsstaterne bør

- *Så hurtigt som muligt udfylde hullerne i tilbagesendespuljerne.*
- *Indsamle tidstro og nøjagtige oplysninger om tilbagesendelser.*
- *Forsyne agenturet med alle de oplysninger, der er nødvendige for at det kan udøve sit mandat.*

Kommissionen vil

- *Fremlægge en revideret handlingsplan for tilbagesendelse i de kommende uger.*

3.4 Oprettelse af en klagemekanisme for Det Europæiske Agentur for Grænse- og Kystbevogtning

Den 6. oktober 2016 oprettede agenturets administrerende direktør i samråd med den ansvarlige for grundlæggende rettigheder en klagemekanisme for at overvåge og sikre overholdelse af de grundlæggende rettigheder for så vidt angår de aktiviteter, der udføres af Det Europæiske Agentur for Grænse- og Kystbevogtning. Der er offentliggjort en klageformular på agenturets hjemmeside på seks sprog (engelsk, fransk, arabisk, pashto, urdu og tigrinya), men der kan indgives klager på et hvilket som helst af EU's officielle sprog. I midten af januar 2017 var der kun indgivet én klage til agenturet.

Endvidere er det agenturets hensigt at oprette et netværk af myndigheder i medlemsstaterne, som har mandat til at behandle klager over medlemsstaternes personale, som viderebringes af agenturets ansvarlige for grundlæggende rettigheder. Dette netværk vil også omfatte de nationale organer, som er ansvarlige for grundlæggende rettigheder. Et første kontaktmøde mellem den ansvarlige for grundlæggende rettigheder og disse kontaktpunkter blev afholdt i Bruxelles i december 2016.

For at støtte gennemførelsen af klagemekanismen og generelt integrere de grundlæggende rettigheder i alle agenturets aktiviteter blev EU's støtte til agenturet specifikt forhøjet med 500 000 EUR pr. år. Endvidere vil den ansvarlige for grundlæggende rettigheder modtage yderligere personale i 2017 for at støtte hendes opgaver.

Næste skridt:

Det Europæiske Agentur for Grænse- og Kystbevogtning bør

- *Inden udgangen af marts 2017 prioritere og starte ansættelsesproceduren for det personale, der er nødvendigt for at støtte den ansvarlige for grundlæggende rettigheder.*

3.5. Bane vej for et bedre operationelt samarbejde med prioriterede tredjelande gennem en standardstatusaftale

Forordningen om den europæiske grænse- og kystvagt styrkede agenturets rolle for så vidt angår samarbejde med tredjelande. Agenturet har tidligere etableret bilaterale samarbejdsaftaler inden for grænseforvaltning og tilbagesendelse med 18 prioriterede tredjelande, f.eks. med alle landene i det vestlige Balkan og Tyrkiet. Siden april 2016 har agenturet desuden indsat en forbindelsesofficer i Tyrkiet.

Agenturet er i færd med at revidere alle de eksisterende samarbejdsaftaler i overensstemmelse med det nye mandat. Agenturet er blevet tildelt yderligere budgetmidler og stillinger, så det i de kommende år kan indsætte yderligere 10 forbindelsesofficerer i prioriterede lande, i første omgang Niger og Serbien, idet sidstnævnte forventes at dække hele den vestlige Balkanregion.

Tidligere kunne agenturet ikke lovligt indsætte hold på tredjelandes område. Denne begrænsning viste sig at være særligt problematisk i 2015 i forbindelse med håndteringen af migrationsstrømmene på Vestbalkanruten i hele 2015. For første gang har agenturet nu ifølge forordningen om den europæiske grænse- og kystvagt mulighed for at gennemføre indsatser med gennemførelsesbeføjelser på tilgrænsende tredjelandes område, forudsat at der er indgået en forudgående aftale mellem Den Europæiske Union og det pågældende tredjeland.

Kommissionen vedtog den 22. november 2016 en standardstatusaftale, der tjener som model for sådanne aftaler. Kommissionen udvalgte to prioriterede tredjelande, nemlig Serbien og Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien, og fører på nuværende tidspunkt sonderende drøftelser med henblik på at indgå sådanne aftaler. Den 25. januar 2017 vedtog Kommissionen henstillinger til Rådet om at indlede forhandlinger med Serbien og Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien.

Næste skridt:

Rådet bør

- *Hurtigt tillade, at der indledes forhandlinger med Serbien og Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien om de respektive statusaftaler.*

Det Europæiske Agentur for Grænse- og Kystbevogtning bør

- *Afslutte ansættelsen og efterfølgende indsættelsen af forbindelsesofficerer i Niger og Serbien, i henholdsvis april og juni 2017.*

3.6. Hjemstedsaftale

I mere end elleve år har agenturet været i drift uden en hjemstedsaftale med værtsmedlemsstaten. I henhold til artikel 57 i forordningen om den europæiske grænse- og kystvagt bør en sådan aftale indgås senest den 7. april 2017. Efter ikrafttrædelsen af

forordningen om den europæiske grænse- og kystvagt har agenturet og Polen genoptaget drøftelserne med henblik på at nå dette mål. De tekniske forhandlinger blev afsluttet den 23. januar 2017.

Næste skridt:

Polen og Det Europæiske Agentur for Grænse- og Kystbevogtning bør

- *Indgå en hjemstedsaftale i henhold til de respektive procedurer senest den 7. april 2017.*

3.7. Øget budget og personale

EU's finansiering af agenturet vil gradvist stige fra 250 millioner EUR i 2016 til 320 mio. EUR i 2020, og agenturets personale vil stige fra 400 ansatte i 2016 til 1 000 ansatte i 2020.

Oprindeligt var der planer om næsten 240 yderligere stillinger i 2017 (midlertidigt ansatte, kontraktansatte, udstationerede nationale eksperter) som et første skridt på vejen til at nå det endelige mål på 1 000 ansatte i agenturet i 2020. For imidlertid at udstyre agenturet så hurtigt som muligt med det nødvendige personale besluttede budgetmyndigheden den 1. december 2016 at ændre agenturets stillingsfortegnelse for 2016 og give det mulighed for allerede at ansætte 50 midlertidigt ansatte i 2016 ud af de 130, som ifølge planerne skulle ansættes i 2017. I mellemtiden har agenturet proaktivt iværksat de relevante ansættelsesprocedurer for de 50 fremrykkede stillinger. Der skal imidlertid gøres en yderligere indsats for hurtigst muligt at absorbere de tildelte midler.

Næste skridt:

Det Europæiske Agentur for Grænse- og Kystbevogtning bør

- *Iværksætte ansættelsesprocedurer for alle stillinger i henhold til den vedtagne stillingsfortegnelse for 2017 inden udgangen af marts 2017, navnlig for at håndtere personalebehovet på de prioriterede områder.*
- *Sikre, at de yderligere økonomiske ressourcer absorberes effektivt i overensstemmelse med de prioriteter, som budgetmyndigheden har godkendt.*

4. KONKLUSIONER

De første tre måneder med udviklingen af aktiviteter og værktøjer i henhold til forordningen om den europæiske grænse- og kystvagt har vist, at alle aktører arbejder for at sikre en styrket kapacitet til at beskytte de ydre grænser. Der er navnlig taget de første skridt med oprettelsen af de nye obligatoriske puljer.

Processen for den forebyggende mekanisme til at afdække og håndtere medlemsstaternes sårbarhed, der er et væsentligt led i den nye tilgang, som skal sikre en langt bedre grænsebeskyttelse, er nu indledt. Der skal tages hensyn til resultaterne af dette arbejde på et tidligt stadium, således at de mest akutte sårbarheder, der konstateres, bliver behandlet som en prioritet. Det betyder, at man inden for de kommende måneder skal være i stand til at reagere på de sårbarheder, der er knyttet til de vigtigste aktuelle migrationsudfordringer.

At opnå resultater for så vidt angår tilbagesendelse af irregulære migranter - også som et middel til at afskrække og mindske yderligere irregulær migration - er et andet prioriteret område, hvor agenturet i betydelig grad skal øge sin støtte, samtidig med at medlemsstaterne

styrker deres indsats. Med udgangspunkt i de gode resultater, der allerede er opnået, bør agenturet udvikle nye værktøjer for yderligere at støtte tilbagesendelse. Kommissionen vil på sin side i de kommende uger fremlægge en revideret handlingsplan for tilbagesendelse.

Den 1. marts 2017 vil Kommissionen igen aflægge rapport om de fremskridt, der er gjort med at styrke de ydre grænser.